

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/211/2020
Identifikačné číslo spisu:	7611200027
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7611200027.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiťke K. G., zomrelej XX. N. XXXX, naposledy bývajúcej v T., D. XXX/XX, ktorej účastníkmi sú 1/ W. G., bývajúci v T., D. XXX/XX, 2/ K. R., bývajúca v E., Q. L. XXXX/X, 3/ D. G., bývajúci v E. T., L. XX/X, 4/ G. G., bývajúci v T.B., D. XXX/XX, 5/ G. G., bývajúca v T., D. XXX/XX, 6/ M. G., bývajúci v T.Š., D. XXX/XX, 7/ H. G., bývajúci v T., D. XXX/XX, dedičia 4/ až 7/ zastúpení JUDr. Jánom Slovinským, advokátom v Spišskej Novej Vsi, Štefánikovo námestie 13, o prejednanie dedičstva, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 7D/3/2011, o dovolaní dedičov 4/ až 7/ proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. decembra 2019 sp. zn. 1CoD/13/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 30. mája 2018 č. k. 7D/3/2011-300, 7D not 163/2014 určil, že do dedičstva po poručiťke patrí majetok špecifikovaný vo výroku uznesenia (výrok I.), určil všeobecnú cenu majetku poručiťky, výšku dlhov poručiťky a čistú hodnotu dedičstva (výrok II.), schválil dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva v znení uvedenom vo výroku uznesenia (výrok III.) a dedičom uložil povinnosť zaplatiť odmenu a hotové výdavky notára ako súdneho komisára v celkovej výške 668,70 eur, súdny poplatok v sume 16,50 eur, a to v lehote 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia a trovy znaleckého dokazovania vo výške 258,68 eur, a to v lehote 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia (výrok IV.). V odôvodnení rozhodnutia o. i. uviedol, ktoré aktíva dedičstva boli medzi účastníkmi sporné, a preto na ne pri výpočte čistého majetku neprihliadal. Poukázal na to, že dedičia medzi sebou uzatvorili dohodu o vyporiadaní dedičstva. Nakoľko táto dohoda neodporuje zákonu, schválil ju podľa § 482 Občianskeho zákonníka v spojení s § 175q ods. 1 písm. c/ OSP.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie dedičov 1/, 2/, 3/, 7/ uznesením z 30. decembra 2019 sp. zn. 1CoD/13/2018 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnemu z dedičov

nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 175q ods. 1 písm. c/ OSP, podľa ktorého súd schváli dohodu o vyporiadaní dedičstva alebo dohodu o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov. Uviedol, že dohodu o vyporiadaní dedičstva, ktorú musia uzavrieť všetci dedičia, možno pred právoplatným skončením konania o dedičstve zmeniť, odvolať alebo ju nahradiť novou dohodou vždy len so súhlasom všetkých dedičov. V posudzovanej veci návrh na zrušenie, resp. zmenu dedičskej dohody navrhli iba tí z dedičov, ktorí podali odvolanie, pričom k takémuto návrhu sa nevyjadrili dedičia 4/, 5/ a 6/. K odvolacej námietke, že do dedičstva nebola zahrnutá hospodárska budova, ktorá bola majetkom poručiťky až do jej smrti, poukázal na § 175k ods. 3 OSP, v zmysle ktorého, ak sú aktíva a pasíva medzi účastníkmi sporné, obmedzí sa súd len na zistenie ich spornosti; pri výpočte čistého majetku na ne neprihliada. V citovanom ustanovení je vyjadrená zásada nesporovosti dedičského konania, ktorá umožňuje súdu prejednať iba taký rozsah predmetu dedičstva, ktorý nie je medzi dedičmi sporný. Ďalší postup súdu ohľadne sporného majetku upravuje § 175y ods. 1 OSP, podľa ktorého nezaradenie majetku alebo dlhov do aktív a pasív dedičstva v dôsledku postupu podľa § 175k ods. 3 OSP nebráni účastníkovi konania, aby sa domáhal svojho práva žalobou mimo konania o dedičstve. Postup súdu prvej inštancie, ktorý v rámci dedičského konania nezahrnul do dedičstva sporný majetok, je tak v súlade so zákonom. Súd prvej inštancie správne dedičov poučil o možnosti domáhať sa nimi tvrdeného práva osobitnou žalobou mimo konania o dedičstve. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podali dedičia 4/ až 7/ (ďalej aj ako „dovolatelia“) dovolanie z dôvodu, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP, keď súd nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nesúhlasili so záverom odvolacieho súdu a tvrdili, že v celom konaní nedošlo k dostatočnému objasneniu a zdôvodneniu, prečo nebola hospodárska budova - dielňa stojaca na pozemku parc. č. XX, katastrálne územie T., zahrnutá do dedičstva. Argumentovali, že predmetom darovacej zmluvy táto nehnuteľnosť nebola, a preto sa do hodnoty započítavaných darov nezohľadňovala. Na základe týchto skutočností dovolatelia žiadajú, aby bola dotknutá hospodárska budova zahrnutá do aktív dedičstva. Navrhli, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu aj uznesenie súdu prvej inštancie zrušil alebo aby tieto rozhodnutia zmenil.

4. Dedičia 1/, 2/, 3/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že je neopodstatnené. Mali za to, že dovolatelia jeho podaním sledujú iba predĺžovanie dedičského konania.

5. Konanie o dedičstve je mimosporové konanie, ktoré je s účinnosťou od 1. júla 2016 upravené samostatne v § 158 a nasl. zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších prepisov (ďalej len „CMP“). Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak. Prípustnosť podaného dovolania bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastníci konania - dedičia zastúpení v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je síce prípustné, ale nie je dôvodné, a preto je potrebné ho zamietnuť.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolatelia vyvodzujú prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie

pripustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. V posudzovanom prípade podľa názoru dovolateľov nedošlo k dostatočnému objasneniu a zdôvodneniu, prečo nebola hospodárska budova - dielňa stojaca na pozemku parc. č. XX, katastrálne územie T., zahrnutá do aktív dedičstva. Týmto malo dôjsť k založeniu vady konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd posúdil túto námietku podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) ako námietku nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

13. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

14. V súdnej veci obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k prijatému rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za zjavne neodôvodnený. Z uznesenia súdu prvej inštancie vyplýva, že

všetci dedičia uzatvorili dohodu o vyporiadaní dedičstva, ktorú súd schválil. Zároveň uviedol, ktoré aktíva dedičstva boli medzi nimi sporné (o. i. aj dotknutá hospodárska budova - dielňa na pozemku parc. č. XX, katastrálne územie T.), a teda na ne pri výpočte čistého majetku neprihliadal. Odvolací súd považoval toto rozhodnutie za vecne správne. Keďže konanie o dedičstve začalo 3. januára 2011, s poukazom na § 396 ods. 1 CSP aplikoval na vec ustanovenia OSP. V bodoch 10. a 11. odôvodnenia svojho rozhodnutia jasne vysvetlil zásadu nespornosti dedičského konania, v zmysle ktorej súd prejedná iba taký rozsah predmetu dedičstva, ktorý nie je medzi dedičmi sporný. Nakoľko daná hospodárska budova bola medzi účastníkmi konania sporná, súd prvej inštancie na ňu pri výpočte čistého majetku v súlade s § 175k ods. 3 OSP neprihliadal. Odvolací súd zároveň uviedol ďalší postup súdu týkajúci sa sporného majetku, keď podľa § 175y ods. 1 OSP nezaradenie majetku alebo dlhov do aktív a pasív dedičstva v dôsledku postupu podľa § 175k ods. 3 OSP nebráni účastníkovi konania, aby sa domáhal svojho práva žalobou mimo konania o dedičstve. O tejto skutočnosti boli účastníci dedičského konania poučení. Rozhodnutie odvolacieho súdu, na ktoré je nevyhnutné nazeráť v spojitosti s rozhodnutím súdu prvej inštancie, tak nie je nepreskúmateľné, pretože je výstižne a presvedčivo odôvodnené.

15. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolatelia neopodstatnene namietali dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a preto podané dovolanie zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP).

16. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP s použitím § 52 CMP.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.